

<p>Vragen Regionale Energiestrategie Zeeland RES 1.0 Statenvergadering 9 en 10 juli 2020 Agendapunt 8.6 t.a.v. Gedeputeerde De Bat.</p>	<p>Vragen</p>	<p>Antwoorden</p>
<p>10 1^e alinea</p>	<p>RES 1.0 is een erg omvangrijk stuk geworden met veel tekst en herhalingen. Waarom daar nog eens een bijlage met aanvullingen bijvoegen? Dat maakt de zaak niet overzichtelijker. Waarom na versie 1.0 niet versie 1.1?</p>	<p>De RES is een product van een langdurig proces met veel belanghebbenden en (overheids)partijen. Dit leidt doorgaans tot meer tekst in plaats van minder.</p>
<p>27 2^e alinea</p>	<p>In de vijf sub-sectoren van gebouwde omgeving worden de VvE's niet genoemd. Later komt het begrip VVE zijdelings wel aan de orde, maar er worden geen acties op gericht. VVE-leden zijn particuliere woningbezitters die individueel geen zeggenschap hebben over de gezamenlijke buitenschil. Dat levert de nodige problemen op. Waarom komt er wel energie-coaching voor huurders maar niet voor VVE-besturen en leden?</p>	<p>VvE bewoners en besturen zijn wel degelijk een belangrijke doelgroep. Voor VvE's is het lastig om hun appartementsgebouw te verduurzamen door de financiële, juridische, technische, sociale en procesmatige vraagstukken. In de oplossingsrichtingen wordt nu enkel de doorontwikkeling van initiatieven rondom VvE's benoemd. Inmiddels wordt er concreet een Zeeuwse aanpak voor verduurzaming voor VvE's ontwikkeld.</p>
<p>46 1^e alinea</p>	<p>Voor restwarmte worden een aantal belemmeringen genoemd. Daarbij wordt niet genoemd wat er gebeurt als het bedrijf dat restwarmte levert stopt met het leveren van restwarmte vanwege bijvoorbeeld verplaatsing of opheffing van het bedrijf, faillissement of wijziging van het productieproces. Wordt daar in de onderzoeken ook rekening mee gehouden en wie draait dan (met name in geval van faillissement) op voor de gevolgschade?</p>	<p>Ja, hier wordt in onderzoek ook rekening mee gehouden. De afhankelijkheid van 1 (rest)warmtebron is altijd een aandachtspunt. Dit speelt zelfs al bij een gewone onderhoudsstop. In de praktijk betekent dit dat er altijd gekeken wordt naar buffers, back-up mogelijkheden en het aankoppelen van meerdere bedrijven als warmtebron.</p>
<p>48 2.5.7</p>	<p>Onder "Power to heat" worden verschillende technieken opgenoemd waarna vervolgens onder "Potentie power to heat" ingegaan wordt op slechts één optie, de warmtepomp, met de conclusie "één van de beste opties". Daarover kan men van mening</p>	<p>Naar de oplossing van de Touwbaan is onderzoek gedaan. Warmtepompen zijn ca. drie keer efficiënter in het energiegebruik dan elektrische ketels. Bovendien is bewust energiezuinig gedrag bij een elektrische ketels onontbeerlijk</p>

<p>Vragen Regionale Energiestrategie Zeeland RES 1.0 Statenvergadering 9 en 10 juli 2020 Agendapunt 8.6 t.a.v. Gedeputeerde De Bat.</p>	<p>Vragen</p>	<p>Antwoorden</p>
	<p>verschillen, en dan is er nog de kwestie van geluidsoverlast van warmtepompen. De elektrische ketel (zoals toegepast bij Touwbaan Middelburg) ontbreekt, waarom? https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/102507/Middelburger-heeft-oplossing-voor-miljoen-appartementen</p>	<p>om hoge energierekeningen te voorkomen. Binnen Power to heat vindt op dit moment veel innovatie plaats. Aan geluid bij warmtepompen wordt veel aandacht besteed, zowel bij de (door)ontwikkeling van warmtepompen als binnen de regelgeving (geluidseisen bouwbesluit).</p>
<p>66 tabel</p>	<p>Bij biomassa wordt uitgegaan van een potentie van 2 PJ en een leveringszekerheid van ++. Nederland is importeur van biomassa, die import kan stil komen te liggen en de wereldwijde vraag naar biomassa is hoog. De regionale leverancier van biomassa kan zijn biomassa verkopen aan de hoogste bidder. Bovendien kan men met biomassa nuttigere dingen doen dan verbranden. Hoe kan de leveringszekerheid van biomassa voor energie dan hoog zijn?</p>	<p>De afgelopen jaren is bewezen dat de levering van biomassa betrouwbaar en voorspelbaar is.</p>
<p>66 tabel</p>	<p>Net als biomassa is ook “biofuels” zeer discutabel. Hiervoor worden o.a. koolzaad, soja, maïs en palmolie gebruikt waarvoor tropische bossen worden gekapt. Bovendien komen bij de verbranding van biodiesel meer stikstofoxiden vrij dan bij reguliere brandstof. Hoe gaan we dat oplossen?</p>	<p>In de RES is onderkend dat biomassa ook nadelen heeft en dat bij de uitvoering zeer scherp moeten worden gekeken naar duurzaamheid en bijv. verdringing van voedselproductie. Er wordt een landelijk duurzaamheidskader opgesteld. Dit gaat (ook ons) helpen om te sturen op de meest duurzame toepassing er van.</p>
<p>85 onder</p>	<p>In 2014-2015 is een proef gedaan met variabele prijzen voor elektriciteit maar er was niet veel animo voor en het is niet verder doorgezet. Vraag: Wanneer er sprake is van overproductie, door veel wind en zon, ontstaat een negatieve stroomprijs (er moet geld bij) de stroomleverancier kan dan de stroom gratis weggeven (in plaats van windmolens stop te zetten) door een appje te sturen naar bedrijven en consumenten: “u kunt nu gratis stroom gebruiken”. Denkt u dat daar geen animo voor is? Is dit geprobeerd?</p>	<p>In het verleden zijn hier proeven mee gedaan, uitkomst was dat het voor huishoudens nauwelijks loont. Uiteraard kan dit in de toekomst veranderen, wanneer negatieve prijzen vaker voorkomen en bijvoorbeeld ook wanneer thuisbatterijen betaalbaar worden. Dit houden we in de gaten. Ten aanzien van bedrijven worden er, bijvoorbeeld door PZEM, doorlopend proeven gedaan naar het op- en afschakelen van energiegebruik afhankelijk van het aanbod. Energiebedrijven zien hierin een deel van de oplossing van het probleem van grillige opbrengsten van duurzame energie.</p>

<p>Vragen Regionale Energiestrategie Zeeland RES 1.0 Statenvergadering 9 en 10 juli 2020 Agendapunt 8.6 t.a.v. Gedeputeerde De Bat.</p>	<p>Vragen</p>	<p>Antwoorden</p>
<p>88 tabel 19</p>	<p>De legenda bij het staafdiagram CO2 uitstoot is niet compleet, waar staan roze en paars voor?</p>	<p>Dit is abusievelijk weggefallen. Het gaat om wegverkeer buitenwegen en wegverkeer autosnelwegen.</p>
<p>109 onder het blauwe kader</p>	<p>Op pagina 15 was nog sprake van dat “...verbruik van de glastuinbouw, hier veel minder spelen...”. Op pagina 109 blijken wij (Zeeland) toch “..ook een behoorlijk areaal glastuinbouw..” te hebben en “Het grootste energiegebruik in de landbouwsector zit echter in de glastuinbouw”. Hoe moet ik deze twee tegengestelden met elkaar rijmen?</p>	<p>Met de opmerking op pagina 15 is bedoeld dat de energievraag in de landbouw relatief klein is vergeleken met andere regio's. Dit geldt overigens ook voor sectoren gebouwde omgeving en mobiliteit, simpelweg omdat de Zeeuwse energievraag gedomineerd wordt door de industrie. Dit maakt alle andere “taartpunten” automatisch relatief kleiner. De laatste geciteerde uitspraak (“Het grootste energiegebruik in de landbouwsector zit echter in de glastuinbouw”) is correct. Het energieverbruik in de landbouw kan relatief laag zijn, <u>binnen</u> de landbouw is glastuinbouw verreweg de grootste verbruiker. En daarmee ook één van de speerpunten van onze aanpak (met Glastuinbouw NL starten we een project om verduurzamingsplannen van de Zeeuwse glastuinbouwclusters op te stellen).</p>
<p>109 tabel</p>	<p>De tekst komt niet overeen met de tabel. De getallen komen niet overeen (waar staat die 122 PJ uit de tekst?) en het onderschrift suggereert dat er ook opwek in de tabel staat.</p>	<p>De tabel gaat over Zeeuwse cijfers, de genoemde 122 PJ gaat over het <u>landelijke</u> verbruik. In het onderschrift van de tabel staat inderdaad ten onrechte dat ook opwek is opgenomen. Dit is niet het geval, het gaat alleen om verbruikscijfers.</p>
<p>110 3e alinea</p>	<p>Hoezo wordt de uitvoering (kleine windmolens) beperkt door één meter verschil in beleid tussen provincie en gemeenten?</p>	<p>De provincie laat windmolens tot 21 meter zonder meer overall toe (zie ook coalitieakkoord). Gemeenten zijn vrij hier een eigen invulling aan te geven, primaat hiervoor ligt bij de raden. In de RES is de constatering opgenomen dat veel gemeenten windmolens toestaan tot 20 meter. Deze constatering is neutraal.</p>

<p>Vragen Regionale Energiestrategie Zeeland RES 1.0 Statenvergadering 9 en 10 juli 2020 Agendapunt 8.6 t.a.v. Gedeputeerde De Bat.</p>	<p>Vragen</p>	<p>Antwoorden</p>
<p>121 tabel</p>	<p>“Vorbereiding tot recycling” heeft een opvallend hoog elektriciteitsverbruik. Werpt dit een nieuw licht op recycling zoals we dat nu kennen? (Zoals bijvoorbeeld glas één keer gebruiken, in de glasbak gooien en omsmelten) Zijn er alternatieven in zicht?</p>	<p>Recycling kent inderdaad een relatief hoog energieverbruik. Reden om in het circulaire gedachtengoed de voorkeur te geven aan bijv. <i>re-use</i> en <i>upcycle</i>.</p>
<p>122</p>	<p>Bollenschema. Geen vragen want niet leesbaar.</p>	
<p>123</p>	<p>VvE's hebben hun eigen regelgeving, maar vooral ook dynamiek, want niemand kan zelfstandig beslissingen nemen over isolatie of zon op dak. De uitdaging is gelegen in het op één lijn krijgen van de leden. Waarom geen startprojecten? Er liggen volop kansen.</p>	<p>De lijst met startprojecten is een product van de verschillende subtafels en de ideeën en initiatieven die al in de provincie aanwezig waren. Inmiddels is er wel degelijk een startproject gericht op VvE's (Zeeuwse aanpak verduurzaming VvE's).</p>